

[Finansministeren]

de besluttede besparelser på 2,5 mia kr. i forhold til de foreliggende budgetoverslag.

II. Baggrunden for finanslovsforslaget.

7. Den samfundsøkonomiske baggrund for det finanslovsforslag, jeg i dag fremsætter, er, at betalingsbalance- og beskæftigelsessituationen ikke har udviklet sig tilfredsstillende i de senere år, ligesom udsigterne for de nærmest kommende år er blevet forværret gennem de stærkt stigende priser på olie og en række andre råvarer, der har kunnet konstateres gennem 1979.

Ved fremsendelsen af budgetredegørelse 1979 til folketinget i slutningen af maj skønnes det, at prisstigningerne på olie og en række andre råvarer ville medføre en ekstra belastning af betalingsbalancen på ca. 2 mia kr. i 1979. Hertil kommer, at stigningen i energipriserne og priserne på en række andre råvarer på lidt længere sigt vil påvirke den økonomiske vækst og dermed svække afsætningsmulighederne på nogle af vore vigtigste eksportmarkeder, hvilket yderligere vil påvirke betalingsbalance- og beskæftigelsessituationen i negativ retning.

Siden maj er der sket yderligere prisstigninger på olie, bl.a. blev der aftalt prisforhøjelser på OPEC-mødet i slutningen af juni. Alt i alt skønnes det, at importpriserne på energi – målt ved gennemsnitsniveauet for året – vil stige med ca. 45 procent fra 1978 til 1979, hvilket under forudsætning af uændret energiimport, isoleret betragtet, medfører en belastning af betalingsbalancen med ca. 5 mia kr. i 1979. Denne udvikling vil indebære en væsentlig forøgelse i kravene til den økonomiske politik.

Med henblik på at løse beskæftigelses- og betalingsbalanceproblemerne på længere sigt er det nødvendigt at forbedre konkurrenceevnen over for udlandet samtidig med, at der holdes igen på mulighederne for udvidelse af det indenlandske forbrug. Sagt med andre ord er det nødvendigt både at øge den produktion, der konkurrerer med udenlandske varer, og at afdæmpe stigningen i det indenlandske forbrug, således at der kan overføres ressourcer til konkurrenceerhvervene.

8. Foreløbige oplysninger i slutningen af maj om de kommunale budgetforberedelser for 1980 tydede på, at den kraftige vækst i både

udgifter og personaleforbrug fra 1978 til 1979 ville fortsætte i nogenlunde samme omfang fra 1979 til 1980. Virkningen af en sådan udvikling – selv uden de seneste olieprisstigninger og de i juni gennemførte afgiftsforhøjelser – ville være en forøgelse af skattetrykket, hvilket for en gennemsnitlig lønmodtager ville indebære, at den disponible realindkomst ville blive lavere i 1980 end i 1979.

Det samlede offentlige budget for 1979 omfatter udgifter på i alt 188,2 mia kr. samt indtægter på i alt 172,3 mia kr. I forhold til budgetterne for 1978 var der tale om en vækst på 5,5 procent målt i faste priser og lønninger. Stigningen hidrørte hovedsagelig fra øget kommunal vækst, idet de kommunale bruttoudgifter voksede med knap 8 procent. Dette skyldtes dels niveauløft i udbygningstakt og/eller standard af de kommunale serviceydelse, dels varetagelse af nye opgaver som følge af lovgivning, byrde- og opgaveomlægning, befolkningsudvikling m.v.

Stigningen i de samlede offentlige udgifter afspejler sig i *personaleforbruget*, og den seneste opgørelse fra Danmarks Statistik viser, at det samlede personaleforbrug i stat og kommuner inkl. private og selvejende institutioner med statslige og/eller kommunale tilskud udgør 596.200 fuldtidsbeskæftigede i januar 1979. I forhold til 1978 er det en stigning på 26.600 eller 4,7 procent.

Kommunerne tegner sig for størsteparten af denne stigning, idet statens personaleforbrug er vokset med 3.700 fuldtidsbeskæftigede svarende til 1,9 procent, mens personaleudvidelsen i kommunerne udgør 22.900 eller 6,1 procent. Sidstnævnte er koncentreret omkring social- og sundhedsvæsenet, uddannelsesområdet samt sygehusvæsenet.

Væksten i personaleforbruget fra 1978 til 1979 svarer stort set til væksten fra 1977 til 1978, hvor den var på 4,4 procent. Stigningen i personaleforbruget i de senere år ligger væsentligt højere end stigningen i personaleforbruget i begyndelsen af 70'erne.

9. På baggrund af udviklingen i samfundsøkonomien fandt regeringen det nødvendigt i juni måned at gennemføre dels en begrænsning af forbruget af olieprodukter, dels en justering af den økonomiske politik i det hele taget, der kunne medvirke til en bedre balance i økonomien. Hensigten var således, at der såvel i 1979 som i 1980 skulle ske en